

Els tàtars de Romania

Segons l'últim cens elaborat a Romania, l'any 2011, 20.282 persones es reconeixien com a tàtares. Es una comunitat amb un nombre relativament reduït de membres, i mes tenint en compte el percentatge sobre el global de l'estat, pero perfectament assentada i amb una clara consciencia identitaria.

Si comparem aquesta xifra amb les dels diferents censos que es van dur a terme durant el segle XX, podem comprovar que es una comunitat que s'ha mantingut força estable. L'any 1930 es declaraven tàtares 22.141 persones, i l'any 2002, 23.995. Una altra dada interessant a tenir en compte es que el gran gruix de la comunitat mante la llengua: segons la informacie del darrer cens, prop del 86% tenen el tàtar com a llengua materna.

Aquesta comunitat viu concentrada a la Dobrudja, territori situat a cavall de Romania i Bulgaria. Sempre ha estat un territori en litigi entre tots dos estats. Actualment, la major part pertany a Romania, i només una petita part a Bulgaria, on en viuen 6.000.

La Dobrudja es caracteritza per ser la zona de Romania amb més diversitat etnica, ja que a part de la poblacio romana, majoritaria, hi viuen tàtars, búlgars, gagaüsos, alemanys, russos i roms. La implantacio de la comunitat tàtara a la zona es antiga, i hi va arribar en diverses onades migratories. Les primeres comunitats s'hi establiren durant el segle XIII. Una altra onada s'hi va establir durant el segle XV, quan la Dobrudja queda incorporada a l'Imperi otomà, l'any 1420, cosa que va facilitar l'arribada de nous contingents.

Amb l'ocupacio russa de Crimea, l'any 1783, es produi una gran diaspora de tàtars crimeans, molts dels quals s'establiren a la Dobrudja. A finals de segle XIX, el percentatge de poblacio tàtara era molt més elevat, del 21% de la poblacio. A poc a poc, pero, molts emigraren a Turquia, cosa que va fer que el seu nombre total passes de superar els 80.000 a poc més de 20.000, xifra que s'ha mantingut més o menys estable des de llavors.

La produccio cultural de la comunitat tàtara va ser força important. Es tenen documentats una vintena de diaris i revistes en aquesta llengua, i una produccio literaria gens menyspreable. Durant els anys posteriors a la Segona Guerra Mundial, aquesta comunitat fou fortament reprimida, pero a partir de l'any 1955 hi hague una certa liberalizacio, i la llengua es pogué tornar a estudiar a les escoles.